

LBRIS

We know
books

Adina Grigore

Ediția I

Editura Ars Libri

A

ABAC s.n.

1. instrument pentru calcule aritmetice elementare;
2. tabel care permite rezolvarea rapidă a unor calcule.

ABATE vb.

1. a (se) îndepărta;
2. (despre fenomene ale naturii) a veni pe neașteptate;
3. a-i trece ceva prin minte; a i se năzări;
4. a întrista, a măhni, a deprima;
5. **s.m.** titlu dat superiorului unei abații; titlu acordat unor preoți catolici;
6. a doborî la pământ.

ABATERE s.f.

1. infracțiune, încălcare a unei dispoziții cu caracter disciplinar;
2. diferență dintre mărimea proiectată a unei piese și mărimea reală.

ABIA adv.

1. anevoie, cu greu;
2. de foarte puțină vreme;
3. cel puțin, măcar, barem.

ABIS s.n.

1. prăpastie, hău;
2. depresiune a fundului oceanului cu adâncimi foarte mari.

ABLATIUNE a.f.

1. îndepărtare a unui organ, a unui țesut;

2. transportare (de către ape, vânt, ghețari) a materialului rezultat în urma dezagregării rocilor.

ABORDA vb.

1. a acosta la țarm;
2. a începe studierea, tratarea sau discutarea unei probleme.

ABREVIATOR s.m.

1. funcționar al cancelariei papale;
2. persoană care prelucrează restrângând sau care rezumă scrierile unui autor.

ABRAȘ adj.

1. (despre cai) năraș;
2. (despre acțiuni umane) fără rezultat; neizbutit.

ABSENȚĂ s.f.

1. lipsa unui obiect sau a unei ființe din locul de unde ar fi trebuit să se afle;
2. leșin;
3. lipsă de atenție, de interes.

ABSOLUT adv.

1. înfinit, nemărginit;
2. **adv.** exact, întocmai;
3. care nu e supus unei restricții; independent.

ABSOLUTORIU s.n.

1. care iartă o vină, un delict;
2. certificat de absolvire a unei școli superioare.

ABSOLVI vb.

1. a termina un an școlar sau o treaptă de învățământ;
2. a ierta, a scuti de pedeapsă.

ABSORBANT s.n.

1. care reține o parte din lichide, vapori, energie;
2. care captivează, interesează.

AC s.n.

1. ustensilă subțire prevăzută cu un orificiu prin care se trece un fir;
2. indicator la unele instrumente de măsură.
3. (biol.) organ de apărare și de atac la unele animale.

ABUR s.m.

1. vapor de apă;
2. ceață rară;
3. tărie;
4. adiere.

ACADEMIE s.f.

1. societate de învățați și artiști creată pentru dezvoltarea științelor și artelor;
2. școală de învățământ superior.

ACARET s.n.

1. construcție auxiliară care ține de gospodărie;
2. (la pl.) unelte de gospodărie, mai ales agricole.

ACATALEPSIE s.f.

1. nesiguranță în punerea unui diagnostic;
2. deficiență a intelectului.

ACATIST s.n.

1. listă de nume dată preotului spre a se ruga pentru persoanele înscrise în ea;
2. imn și slujbă bisericească ortodoxă în cinstea Fecioarei Maria sau a unor sfinți.

ACCES s.n.

1. posibilitate de a ajunge într-un loc sau la o persoană;
2. ansamblu de tulburări clinice manifestate brusc.

ACCIDENT s.n.

1. eveniment imprevizibil care întrerupe mersul normal al lucrurilor;

2. însușirea trecătoare și neesențială a unui lucru;
3. neregularitate a solului;
4. (muzical) alterație.

ACHITA vb.

1. a declara juridic nevinovăția;
2. a îndeplini o obligație morală sau materială.

ACHIU s.n.

1. (bot.) țelină;
2. bilă de încercare la jocul de biliard.

ACIRA vb.

1. a avea nădejde;
2. a pândi; a fi în așteptare.

ACOLADA s.f.

1. semn grafic în semn de două fragmente de arc împreunate care marchează legarea unor elemente într-un raport;
2. gest făcut cu latul spadei în cadrul unui ceremonial prin care se investeau cavalerii în evul mediu.

ACOLIT s.m.

1. persoană care ajută pe cineva;
2. slujitor de rang inferior din clerul catolic.

ACOPERI vb.

1. a pune peste un obiect ceva pentru a-l proteja, pentru a-l ascunde sau pentru a-l astupa;
2. a apăra, a proteja (a acoperi retragerea trupelor);
3. a străbate o distanță;
4. a corespunde perfect, a coincide.

ACORD s.n.

1. învoială, convenție;
2. concordanță gramaticală între cuvinte aflate în raporturi sintactice;
3. armonie muzicală rezultând din reuniunea a cel puțin trei sunete.

ACREALĂ s.f.

1. proprietate de a fi acru; acrimie;
2. atitudine ursuză, supărăcioasă.

ACRU adj.

1. unitate de măsură pentru suprafețe de teren cu valori variabile (în jur de 4000 mp);
2. care are gustul oțetului, al lămâii;
3. morocânos, ursuz; răutăcios.

ACT s.n.

1. document emis de o autoritate;
2. acțiune, faptă, manifestare a activității umane;
3. diviziune mai mare în desfășurarea unei opere dramatice.

ACTIV

1. **adj.** care participă efectiv la o acțiune, harnic, vrednic; întreprinzător;
2. **s.n.** colectiv de muncă cu sarcini de răspundere;
3. (despre vocabular) folosit în mod frecvent în vorbire;
4. **s.n.** totalitatea bunurilor care aparțin unor persoane fizice sau juridice;
5. (despre conturi, operații) care se soldează cu profit.

ACTIVA vb.

1. a învia o activitate, un proces;
2. a intra în cadrele active ale armatei.

ACTUAR s.m.

1. specialist în calcule privitoare la probleme financiare;
2. scrib care redacta procesele verbale la romani.

ACȚIONA vb.

1. a întreprinde o acțiune, o faptă;
2. a da sau a chema în judecată;

ACȚIUNE s.f.

1. desfășurare a unei acțiuni; faptă; oglindirea ei într-o operă;
2. proces, urmărire în justiție;
3. hârtie de valoare reprezentând o cotă fixă a capitalului unei societăți.

ACUARELĂ s.f.

1. tehnică picturală care întrebunțează culori diluate cu apă;
2. vopsea solidă care se întrebunțează în acuarelă;
3. pictură executată în acuarelă.

ACUSTICĂ s.f.

1. parte a fizicii care studiază sunetele;
2. calitatea de a propaga sunetele și de a înlesni perceperea lor.

ACUT adj.

1. pătrunzător, ascuțit;
2. (despre boli) cu evoluție rapidă;
3. (despre sunete) înalt, subțire.

ADÂNC s.n.

1. care e situat departe în jos;
2. puternic, profund, intens.

ADIA vb.

1. a sufla ușor, lin;
2. a murmura, a îngâna, a cânta cu glas stins;
3. a mângâia ușor.

ADMINISTRA vb.

1. a conduce, a gospodări;
2. a da unui bolnav un anumit medicament.

ADORMI vb.

1. a înceta de a mai fi treaz;
2. a muri;
3. a alina, a potoli.

ADRESĂ s.f.

1. indicație privind domiciliul;
2. comunicare oficială făcută în scris.

ADUCE vb.

1. a lua cu sine un lucru;
2. a semăna intrucâtva cu cineva.

ADUNARE s.f.

1. acțiunea de a se strânge în același loc;
2. operație aritmetică.

AER s.n.

1. amestec de gaze care alcătuiesc straturile inferioare ale atmosferei;
2. înfățișare exterioară, aspect, fizionomie;
3. acoperământ de pânză sau de stofă cu care se acoperă vase liturgice.

AFACTA vb.

1. a destina ceva în raport cu un scop;
2. a mâhni, a întrista;
3. a prejudicia; a leza.

AFECTIUNE s.f.

1. simpatie, dragoste față de cineva;
2. boală, stare patologică a unui organ.

AFERENT adj.

1. dependent de ceva;
2. care duce ceva la un organ.

AFIEROSI vb.

1. a risipi o avere, un bun;
2. a se consacra, a se dedica.

AFIN s.m.

1. arbust foarte ramificat cu fructe comestibile;
2. (jur.) rudă prin alianță (cu accent pe finală).

AFINITATE s.f.

1. proprietate a două substanțe de a se combina;
2. (jur.) legătură de rudenie creată prin căsătorie.

AFLA vb.

1. a lua cunoștință de ceva;
2. a se găsi într-un loc; a exista;

3. a descoperi, a inventa.

AFUMA vb.

1. a se umple cu fum, a căpăta gust de fum;
2. a se îmbăta ușor; a se ameți.

AGAT s.n.

1. reprezentant oficial al unei instituții;
2. factor activ care provoacă diferite fenomene fizice și chimice.

AGENT s.m.

1. reprezentant oficial al unui stat, al unei organizații;
2. factor activ care provoacă sau influențează un fenomen fizic, chimic.

AGHEASMĂ s.f.

1. apă sfințită;
2. (glumeț) rachiu.

AGHESMUI vb.

1. a stropi cu agheasmă;
2. a bate pe cineva;
3. a (se) îmbăta.

AGREGAT s.n.

1. corp de mașini care lucrează împreună;
2. material mineral care intră în compoziția betoanelor;
3. (ieșit din uz) grad de profesor universitar care și-a câștigat titlul prin concurs, rămânând totuși dependent de catedra altui profesor.

AGREMENT s.n.

1. plăcere, distracție;
2. aprobare pentru numirea unui reprezentant diplomatic.

AI

1. **interj.** exclamație care exprimă durere, spaimă;
2. **s.m.** usturoi;

3. **s.m.** mamifer arboreal de talie mică, având capul acoperit cu o blană moale, cenușie, care trăiește în America de Sud și în sudul Madagascarului.

AIEVEA adv.

1. în realitate, într-adevăr, în vârful tuturor;
2. lămurit, clar, limpede.

ALB adj.

1. care are culoarea zăpezii, a laptelui;
2. nevinovat, curat, pur, candid;
3. (despre versuri) fără rimă;

ALBINĂ s.f.

1. insectă care produce miere și ceară;
2. plantă erbacee cu flori violacee dispuse în spic.

ALBIȘOR adj.

1. diminutiv al lui alb;
2. obleț;
3. **s.m.** nume dat unor bureți comestibili;
4. nume dat rădăcinilor de pătrunjel și păstârnac;
5. varietate de viță de vie.

ALBITURĂ s.f.

1. rufărie;
2. nume dat peștilor mici ca: plătică, babușcă;
3. nume dat rădăcinilor de pătrunjel și păstârnac;
4. (tipografie) mici piese de plumb care servesc la completarea spațiului alb dintre litere, cuvinte, rânduri.

ALBIȚĂ s.f.

1. obleț;
2. nume dat mai multor plante erbacee cu flori galbene.

ALCĂTUI vb.

1. a compune, a întocmi, a constitui;

2. a se înțelege, a se învoi.

ALEAN s.n.

1. suferință, durere sufletească;
2. dușmănie, vrăjmășie, pică.

ALEGE vb.

1. a prefera ceva sau pe cineva; a decide;
2. a ajunge într-o situație (rea).

ALERGĂTOR

1. care aleargă;
2. parc vast împrejmuit în care erau ținute animalele și în care se țineau vânători.

ALES

1. deosebit, special; după plac; distins;
2. desemnat prin vot;
3. persoană iubită (cu care se căsătorește cineva).

ALFA

1. numele primei litere a alfabetului grecesc;
2. plantă graminee din care se fac coarde, fibre;
3. hârtie de calitate superioară fabricată dintr-o plantă exotică.

ALIENA

1. (jur.) a transmite cuiva un drept sau un lucru prin vânzare;
2. a înnebuni.

ALIVANCĂ

1. turtă făcută din mălai cu lapte bătut și cu brânză;
2. numele unei hore și melodia după care se execută.

ALPACA

1. animal rumeșor cu lână fină, lungă și subțire;
2. aliaj inoxidabil de nichel, cupru și zinc.

ALTAR

1. ridicătură de piatră pe care se aduceau în vechime jertfe zeilor;
2. parte a bisericii în care preotul oficiază liturghia;
3. perete de material refractar situat în spatele unui focar pentru a dirija flacăra.

ALTOI s.n.

1. ramură mică, detașată dintr-o plantă mamă;
2. vaccin.

ALTOI vb.

1. a introduce o ramură a unei plante în țesutul alteia;
2. a bate, a lovi, a plesni pe cineva.

ALUNECA vb.

1. a-și pierde echilibrul; a se prăbuși;
2. a se lăsa ispitit; a se abate; a greși.

AMAR adj.

1. care are gustul fierii, chininei;
2. chinuitor, dureros, trist.

AMBALA vb.

1. a împacheta ceva într-un material protector;
2. (despre motoare) a trece peste turația obișnuită;
3. a se lăsa purtat de mânie.

AMENDA vb.

1. a aplica cuiva o amendă;
2. a îmbunătăți, a ameliora un text, o lege.

AMERICA s.f.

1. continent peste Oceanul Atlantic;
2. nume dat unei pânze de bumbac de calitate inferioară.

AMIRAL s.m.

1. cel mai mare în grad în marina militară;
2. fluture de zi, mare, foarte frumos colorat.

AMNAR s.n.

1. bucată de oțel cu care se lovește cremenea pentru a scoate scânteii;
2. fiecare din stâlpii de lemn care se pun la colțurile unei construcții țărănești;
3. mâner de lemn cu ajutorul căruia se învârtesc și se fixează sulul la războiul de țesut;
4. dispozitiv care ridică sau coboară fierul lat al plugului.

AMORSĂ s.f.

1. dispozitiv pentru aprinderea unei încărcături de exploziv; capsă;
2. nadă, momeală (la pescuit).

AMOVIBIL adj.

1. (despre funcționari) care poate fi mutat, revocat, concediat;
2. (despre piese și organe de mașini) care poate fi separat de restul ansamblului fără ca acesta să se defecteze.

AN s.m.

1. perioadă de timp corespunzătoare unei revoluții a Pământului în jurul Soarelui;
2. anul trecut, acum un an, acum câțiva ani.

ANACRUZĂ s.f.

1. notă sau note care formează o măsură incompletă la începutul unei compoziții muzicale;
2. prima silabă neaccentuată a unui vers.

ANALIST s.m.

1. autor de anale;
2. specialist în analiză matematică sau psihologică;

ANALOG s.n.

1. pupitru înalt, mobil, pe care se pun cărțile de cult în biserica ortodoxă;

2. adj. asemănător; corespondent.

ANAMNEZĂ s.f.

1. descriere a antecedentelor unor boli de care a suferit un bolnav;
2. rugăciune care se face în timpul unei mese la catolici;
3. amintire a ideilor pe care sufletul le-ar fi contemplat în existența sa antepământească.

ANGAJA vb.

1. a încadra în muncă;
- a se antrena într-o acțiune.

ANTENA s.f.

1. firișoare mobile la capul unor insecte care servesc drept organ de simț;
2. conductă electrică aeriană care formează un circuit electric;
3. bară lungă și mobilă prinsă transversal de catarg spre a ține o parte din pânzele unei corăbii.

ANTICAR adj.

1. antitanc;
2. s.m. persoană care achiziționează și vinde cărți vechi.

ANTIFON s.n.

1. (cântare psaltică) repetată de două coruri sau de două voci ca și cum și-ar răspunde reciproc;
2. corp mic de plastic care se introduce în urechi pentru a le apăra de zgomote intense.

ANTROPOMORF s.

1. antropoid; grup de maimuțe asemănătoare omului;
2. obiect de artă sau reprezentare decorativă cu formă de ființă omenească.

APARAT s.n.

1. sistem de piese care servește la o operație mecanică, tehnică;

2. totalitatea serviciilor care asigură bunul mers al unei instituții.

APENDICE s.n.

1. mică prelungire a tubului intestinal;
2. parte secundară a tubului unui obiect; adaos la o publicație, supliment.

APLOMB s.n.

1. siguranță absolută sau îndrăzneală în comportarea cuiva;
2. poziție și direcție a membrilor unor animale în raport cu pământul și cu planul mediu al corpului care servește la selecție.

APORT s.n.

1. contribuția unei persoane la ceva;
2. (franțuzism) strigăt cu care se îndeamnă un câine să aducă vânatul sau un obiect.

APOSTAZIE s.f.

1. renunțare publică sau renegare a unei concepții, doctrine;
2. revoltă, răzvrățire împotriva stăpânirii.

APOSTOL s.m.

1. nume dat fiecăruia dintre cei doisprezece discipoli ai lui Cristos;
2. carte de ritual cuprinzând faptele apostolilor;
3. adept înflăcărat al unei idei, doctrine.

APRIG adj.

1. iute, înfocat, nestăpănit;
2. crud, nemilos, înverșunat;
3. lacom, hrăpăreț;
4. mașină de tâmplărie care mușcă gros din lemn pentru a-l face accesibil altor mașini.

APRINS adj.

1. care arde, care luminează;

2. (despre oameni) pasionat, înflăcărat;

3. (despre culori) puternic, violent;

4. (despre fân, cereale) încins, alterat.

APUCAT adj.

1. (om) chinuit de diavol;

2. care se enervează repede;

3. nebun.

APUS s.n.

1. trecerea unui astru sub orizont;

2. unul dintre cele patru puncte cardinale;

3. (fig.) declin, decădere, dispariție;

4. occident.

ARANJA vb.

1. a pune ceva în ordine;

2. a face cuiva un rău;

3. a-și face un rost în viață;

ARĂTARE s.f.

1. indicare, precizare;

2. halucinație, stafie, fantomă;

3. aspect, înfățișare.

ARBALETRIER s.m.

1. ostaș care luptă cu arbaleta (armă de aruncat săgeți);

2. parte a acoperișului care susține învelitoarea propriu-zisă.

ARBORET s.m.

1. porțiune de pădure caracterizată printr-o vegetație omogenă;

2. partea superioară a catargului.

ARC s.n.

1. armă de aruncat săgeți;

2. porțiune dintr-o circumferință;

3. organ metalic elastic care are proprietatea de a reveni la forma inițială după ce a fost supus unei solicitări.

ARCAN s.n.

1. laț pentru prinderea sau prigonirea animalelor;

2. dans popular românesc asemănător cu sârba;

3. taină, secret;

ARCAȘ s.m.

1. persoană care trage cu arcu; oștean înarmat cu arc;

2. constelație în emisfera australă, compusă din 146 de stele vizibile cu ochiul liber, săgetătorul.

ARDE vb.

1. a fi aprins; a da foc; a încinge; a (se) frige;

2. a stigmatiza pe cineva;

3. a distruge printr-o reacție chimică;

4. a (se) păcăli; a (se) înșela.

ARDEIA vb.

1. a condimenta cu ardei iute (o mâncare);

2. (despre oameni) a se irita, a se supăra.

ARGEA s.f.

1. război de țesut;

2. boltă ori acoperiș al unei clădiri;

3. fiecare din grinzile de lemn fixate de o parte și de alta a unei plute, pentru a ține strâns lemnele care o compun.

ARGONAUT s.m.

1. (mit.) nume dat eroilor antici greci care au călătorit pe corabia Argo spre Colchida;

2. specie de moluscă cefalopodă din apele tropicale.

ARGUMENT s.n.

1. raționament, dovadă adusă în sprijinul unei afirmații;

2. (mat.) variabila independentă a unei funcții.

ARIAN s.m.

1. denumire mai veche dată popoarelor indo-europene;

2. termen folosit de rasiști spre a denumi populațiile albe în special și pe strămoșii germanilor în general.

ARICI s.m.

1. animal mamifer insectivor cu corpul acoperit cu țepi;

2. nume dat unor boli ale vitelor.

ARIE s.f.

1. loc special amenajat unde se treieră cerealele;

2. (mat.) măsura unei suprafețe;

3. compoziție muzicală vocală (cu acompaniament).

ARINIȘ s.n.

1. pădure de arini;

2. (reg.) deșert de nisip; pustiu.

ARIPĂ s.f.

1. organ al păsărilor și insectelor care servește la zbor;

2. grupare extremă a unei organizații, a unui partid; fracțiune în cadrul unei organizații.

ARLECHIN s.m.

1. personaj comic din vechile farse italiene;

2. fiecare dintre reflectoarele din fața scenei;

3. culisă așezată în spatele fiecăruia dintre pereții laterali ai unei scene.

ARMA s.f.

1. a pune mecanismul unei arme în poziția precedentă descărcării;

2. a consolida o galerie de mină;

3. a dota cu armătură un element de construcție din beton pentru a-i mări rezistența;

4. a lansa în serviciu o navă cu întreg utilajul necesar.

ARMAȘ s.m.

1. vechi dregător domnesc însărcinat cu paza temnițelor și aplicarea pedepselor capitale;

2. slujbaș cu atribuții administrative și judiciare.

ARMĂTURĂ s.f.

1. totalitatea barelor metalice care întăresc o construcție (de beton armat);

2. totalitatea armelor unui soldat;

3. totalitatea diezilor și bemolilor puși la cheie pentru a indica o tonalitate.

ARMATURA s.f.

1. totalitatea aparatelor de control, de comandă ale unei instalații, ale unei mașini;

2. ansamblul elementelor de susținere a unei lucrări miniere subterane;

3. totalul armelor unui soldat, serviciul care se ocupă cu păstrarea, controlul și întreținerea armamentului;

4. totalitatea diezilor și bemolilor puși la cheie spre a indica o tonalitate.

ARMINDEN s.m.

1. nume popular al zilei de 1 mai; sărbătoarea populară de primăvară (ținută la 1 mai);

2. pom sau crengi verzi care se pun de 1 mai la poartă sau la ferestrele caselor.

ARMONIE s.f.

1. potrivirea desăvârșită a elementelor unui întreg;

2. (reg.) armonică;

3. parte a teoriei muzicale care studiază acordurile în compoziție.

ARMURĂ s.f.

1. echipament metalic de protecție a unui războinic din an-